

Werkgroep scheidsrechters

Betreft	Scheidsrechters visie NHV
Vastgesteld door	Werkgroep Scheidsrechters
Versie / Datum	Versie 3.2 d.d. 14 mei 2020

Het NHV werkt met haar nationale (dames) selecties op basis van de Handbalvisie. De kernwoorden hierin zijn snel, dynamisch, verrassend en effectief. Attractief handbal is daarvan een gevolg. Empowerment staat garant voor moderne coaching en begeleiding. Het bestaan van een handbalvisie vraagt ook een visie op de manier van fluiten die daar bij hoort.

In de interne evaluatie van juni 2015 hebben we geconstateerd dat we te weinig werken op basis van vooraf vastgelegde uitgangspunten en dat er veel in de hoofden van individuen zit, maar te weinig in voor iedereen toegankelijke documenten.

Naar aanleiding van deze issues is stapsgewijs een visie ontwikkeld die zo helder en duidelijk mogelijk weergeeft:

- Hoe vinden wij dat er gefloten moet worden > Zie opzet in bijlage A
- Aan welke profielen moeten de scheidsrechters op de verschillende niveaus voldoen > Zie opzet in bijlage B

In een apart document wordt vastgelegd welke programma's doorlopen moeten worden met welke tools om te voldoen aan de profielen.

De scheidsrechters visie geldt als leidraad voor alle BS opleidingen van het NHV.

De scheidsrechters visie is geen statisch document. Handbal ontwikkelt zich, net als gedrag van individuen. Regelmatig zal het document worden geüpdate. Eenieder wordt gevraagd input te leveren via scheidsrechter@handbal.nl

Aangepaste teksten zijn in het groen opgenomen.

Bijlage A

De basis voor het optreden van de scheidsrechters ligt in het toepassen van de spelregels. Deze zijn hier dan ook niet beschreven. Deze spelregels geven op een aantal terreinen wel ruimte voor interpretatie. Deze interpretaties zijn hier beschreven.

Het NHV heeft bij het opstellen en actueel houden van de scheidsrechters visie ook gekeken naar de richtlijnen en interpretaties van de IHF en EHF. Deze worden meestal voorafgaand aan de competities en (internationale) eindtoernooien gepubliceerd.

Algemeen

1. Scheidsrechters zijn onzichtbaar indien mogelijk, aanwezig indien gewenst.
2. Risico management. Scheidsrechters zijn risico managers. Gedurende de wedstrijd zijn zij constant bezig met het afwegen van risico's en impact. Hiermee kunnen zij anticiperen op situaties.
3. De focus van de scheidsrechters ligt op die terreinen die het image van de wedstrijd bepalen > Overtredingen o.b.v. regel 8 / voordeelregel / aanvallende fout.
4. Alle acties en beslissingen (niet fluiten is ook een beslissing) worden beoordeeld op impact op de wedstrijd.
5. Als iedereen in de hal een actie verwacht, maak deze dan ook, maar let op "Hollywood gedrag"
6. Als alleen jij het ziet en het is een marginale overtreding > Niet fluiten, tenzij het voorval een impact heeft op het vervolg van de wedstrijd (evt. wel aan betrokkene kenbaar maken dat je e.e.a. hebt waargenomen).
7. Het afgesproken taakgebied is een prima startpunt voor een "teamprestatie". Je neemt dus je "verlies" als je maat ergens niet voor fluit. Echter, als je er van overtuigd bent dat het voorval een impact heeft op het verdere wedstrijdverloop, dan neem je alsnog over. In dit soort gevallen zorg je dat alle betrokkenen kunnen begrijpen wat en waarom e.e.a. plaats vindt. Veelal volgt hieruit ook een (progressieve) bestraffing.
8. Technische fouten worden in principe altijd bestraft. Slechts in die gevallen waarin een wedstrijd gespeeld is en er een hoge mate van acceptatie is, kan hier soepeler mee omgegaan worden.
9. De Nederlandse scheidsrechters faciliteren de snelle beginworp door een goede positie en geen onnodige correcties.
10. Het verhinderen van een snelle beginworp door in de baan van de pass van de doelverdediger naar de speler (die klaar staat om de beginworp uit te voeren) te lopen of te staan, wordt beschouwd als onsportief gedrag (8:7c) en wordt dus automatisch met 2-minuten bestraft.
11. In principe wordt er toegestaan om de bal eenmaal per wedstrijd droog en/of schoon te maken. Hierna wordt de reservebal in het spel gebracht.
12. Afstand e.d. wordt direct vanaf het begin ingezet, dit mag echter niet leiden tot onnodige vertraging van het spel. Indien de wedstrijd daar om vraagt, wordt nog strikter omgegaan met dit aspect om rust te creëren.
13. De voordeelregel wordt zoveel mogelijk ingezet. Indien voordeel gegeven is, kan er geen 7m meer worden gegeven voor dezelfde situatie. Bij overtredingen die directe actie vereisen wordt geen voordeel gehanteerd. Ook in die gevallen waarin geen druk wordt gezet op de verdediging (en er dus geen risico bestaat) wordt geen *onnodig* voordeel gegeven. Controle over de wedstrijd is dan belangrijker.
14. Vrije worpen en beginworpen worden genomen met in acht name van het tolerantie gebied zoals dit in de spelregels is benoemd. Hoe verder de plaats van de vrije worplijn van het verdedigende team verwijderd is, des te groter is de tolerantie. De maximale tolerantie is 3 meter. Indien de wedstrijd daar om vraagt, wordt nog strikter omgegaan met dit aspect om rust te creëren.
15. Gedrag publiek: Bij persoonlijke dan wel zeer kwetsende spreekwoorden of het gooien van materiaal op het veld door het publiek, wordt de wedstrijd stil gelegd en wordt de thuisspelende organisatie verzocht het publiek toe te spreken. Bij een herhaling wordt de wedstrijd 5 minuten stil gelegd en bij een volgende herhaling wordt de wedstrijd gestaakt.

16. Bij bedreigingen (o.a. vanuit het publiek) t.o.v. NHV officials wordt de wedstrijd stil gelegd en wordt de thuisspelende organisatie verzocht het publiek toe te spreken. Bij een herhaling wordt de wedstrijd 5 minuten stil gelegd en bij een volgende herhaling wordt de wedstrijd gestaakt.

Aanvallende fouten

1. Het belangrijkste criterium voor de bepaling van een aanvallende fout is de positie van de verdediger. Wie is eerder op de positie? Is de verdediger niet meer in beweging?
2. Een 'overhaal' waarbij de aanvaller (vooraf) geen zijwaartse beweging maakt en waarbij de verdediger stil staat, is in principe een aanvallende fout. Tenslotte loopt/springt de aanvaller dan rechtdoor tegen een stilstaande verdediger aan.
3. Een aanvaller die met bal de dekking inloopt naar een plek waar geen ruimte tussen de verdediger is met als enig oogpunt het verkrijgen van een vrije worp, noemen we een "mission impossible" en wordt (in principe) als aanvallende fout bestraft.

Passief spel

1. Het aantal van 6 passes is een maximum. Wanneer, na het tonen van het passief spel gebaar, acties worden uitgevoerd die overduidelijk bedoeld zijn om tijd te rekken, wordt direct afgefloten.
2. Het aanvallende team krijgt bij voorkeur slechts één keer een vrije worp "mee". In uitzonderlijke gevallen zijn dit er 2. Daarna wordt voor passief gefloten, ongeacht of er wel of niet 6 passes zijn gespeeld. Bewuste overtredingen die worden gemaakt om een schotkans tegen te gaan, moeten altijd worden bestraft.
3. Scheidsrechters geven bij vrije worpen het aantal passes aan dat gegeven is.
4. Indien de doelverdediger, opzettelijk of onopzettelijk, de bal slecht naar het midden speelt, wordt de tijd indien noodzakelijk stil gezet en de doelverdediger gewaarschuwd dat bij herhaling het waarschuwingsgebaar voor passief spel volgt. Mocht deze situatie zich (voor het eerst) voordoen in ondertal of aan het einde van de wedstrijd en de scheidsrechters zijn van mening dat dit als tactisch middel wordt toegepast om het spel te vertragen, wordt direct na de beginworp het waarschuwingsgebaar voor passief spel getoond. Als het desbetreffende team in ondertal is, moet overwogen worden of de tijd moet worden stil gezet.
5. Als er een blessurebehandeling op het speelveld noodzakelijk is, pakt de scheidsrechter elke kans om progressief te geven.

Positie en loopwegen

1. De veldscheidsrechter kiest zodanig positie dat hij zowel de handelingen (armen!) van de verdedigers als de aanvallers kan waarnemen. De doelscheidsrechter kiest een positie en houding die zorgt dat hij altijd de balbezitter op de 6m in het zicht heeft. Dit betekent voor beiden dat je bij verschillende verdediging vormen, verschillende posities moet hebben.
2. Indien de spelsituaties dit noodzakelijk maken, kunnen beide scheidsrechters aan 1 kant van het speelveld staan.
3. De doelscheidsrechter zorgt er voor dat hij weet waar verdedigers en aanvallers vandaan komen.
4. Aanvallende fout: Door een goede opstelling van de veldscheidsrechter ziet hij in situaties tot 7 meter wie als eerste ter plekke is. Alle aanvallende fouten op de 6 meter zijn voor de DS (eventueel met uitzondering van de situatie recht voor de VS).
5. Bij een mogelijke blessure controleert de scheidsrechter in beginsel zonder speeltijd onderbreking bij de desbetreffende speler of verzorging noodzakelijk is. Een speeltijd onderbreking wordt alleen gegeven indien de scheidsrechter, op het moment dat deze in de gelegenheid is om de mogelijke blessure te controleren, te ver van de betreffende speler is verwijderd of indien er daadwerkelijk verzorging wordt toegestaan. Een speeltijd onderbreking vraagt in principe altijd om actie en is niet bedoeld om de speler de tijd te geven te herstellen, waarna deze zonder verzorging de wedstrijd kan vervolgen.

(Progressieve) bestraffing

1. Elk koppel heeft een straffencatalogus op basis van 1 sjabloon en gemeenschappelijke uitgangspunten.
2. Progressieve bestraffing vindt plaats op basis van de criteria in de spelregels. Dit betekent dat o.a. dat je niet eerst de gele kaarten gaat opmaken, maar dat elke situatie wordt beoordeeld met behulp van deze criteria. Er wordt dus niet per definitie gestart met het geven van gele kaarten.
3. In principe geven de scheidsrechters na de eerste helft van de wedstrijd geen gele kaarten.
4. Na een doelpunt worden in principe geen gele kaarten gegeven.
5. Er worden geen gele kaarten gegeven bij overtredingen in een break-out. Bij overtredingen in deze situatie volgt in beginsel of géén persoonlijke bestraffing, of (minimaal) direct een tijdelijke uitsluiting.
6. Kort lichaamscontact (zonder duw of vasthouden) is toegestaan. Het contact tussen verdediger en aanvaller mag frontaal stevig zijn, indien de armen van de verdediger in een hoek van maximaal 90 graden staan. De tolerantie vermindert fors bij contact naar de zijkant van de aanvaller en is nul bij contact naar de achterkant van de aanvaller of bij acties in het hals- en of hoofdgebied.
7. De focus ligt op de “big potatoes”, de overige zaken worden alleen aangepakt als signaal naar spelers of indien ze herhaaldelijk gemaakt worden.
8. Indien de verdediger een overtreding maakt op de in de lucht hangende aanvaller en deze aanvaller dusdanig uit balans is gebracht dat hij zijn val niet meer kan breken en daardoor op zijn rug beland, wordt de verdediger **altijd** bestraft met een directe diskwalificatie.
9. **Alle** gevallen waarin de keeper buiten zijn doelgebied komt om een pass te onderscheppen en hij daarbij in aanraking komt met de aanvaller die nog gefocust is op het onder controle krijgen van de bal, worden bestraft met een directe diskwalificatie. Het is hierbij niet van belang hoe zwaar men in aanraking komt, dan wel hoe hard en waar de keeper de aanvaller raakt. Wel is van belang vanuit welke richting de doelverdediger komt. Als deze bijvoorbeeld vanuit de wisselzone komt en in dezelfde richting gaat als de aanvaller, wordt dit niet gezien als een botsing en worden de reguliere spelregels toegepast.
10. Een werper die het hoofd van de doelverdediger (7-meterworp) of verdediger (vrije worp) raakt, waarbij het hoofd van de (doel)verdediger niet in de richting van de bal beweegt (blijft binnen het frame), zal op basis van zeer onsportief gedrag (spelregel 8:9) worden gediskwalificeerd (zonder blauwe kaart).
Indien de scheidsrechters van mening zijn dat deze actie bewust wordt uitgevoerd om de tegenstander uit te schakelen, moet de actie worden gezien als “een opzettelijke of kwaadaardige actie, die in geen enkele verhouding staat met de spelsituatie” (spelregel 8:6) worden beschouwd en dan wordt aanvullend op de rode kaart, ook de blauwe kaart getoond.
11. De hoekverdediger die de voet aantikt van de aanvaller krijgt minimaal 2- minuten.
Indien er sprake is van het vastpakken van de voet van de aanvaller en/of het verlies van lichaamscontrole bij de aanvaller is dit een rode kaart. Ook de poging tot aanraken is 2-minuten.
12. Vergelijkbare acties op andere lichaamsdelen die hetzelfde effect kunnen hebben, worden vergelijkbaar bestraft.
13. De hoekverdediger die achterwaarts beweegt richting aanvaller en daarmee een “bruggetje” maakt voor de aanvaller, zodat deze ten val komt, wordt progressief bestraft (wees daarbij alert dat afdraaien van de verdediger hier vaak een eerste aanzet toe is => er is in dat geval geen visueel contact meer mogelijk door de verdediger richting de aanvaller).
14. De hoekverdediger die een “long step” maakt richting de inspringende hoekaanvaller, waardoor deze ten val komt, wordt progressief bestraft. Als de verdediger hierbij op de voet gaat staan van de aanvaller is dit een directe rode kaart. Een “long step” is afgerond als de verdediger stil en rechtop staat. Hierna volgt een nieuwe situatie.
15. Bewuste beweging naar een speler die in de lucht hangt, wordt minimaal bestraft met 2-minuten.
16. Een 7-meterworp wordt alleen gegeven indien de aanvaller niet meer volledig vrij en niet meer in control is. Na een goed schot, lob, draaibal of andere gelijksoortige acties (in de goede richting) volgt géén 7-meterworp.

17. Van belang is wanneer een overtreding gemaakt wordt. Scheidsrechters kijken naar het moment waarop de overtreding wordt ingezet en niet waar de actie eindigt. Een actie die dus wordt ingezet voor het doelgebied en in deze actie eindigt men binnen het doelgebied, is dit feit geen reden voor een 7-meterworp.
18. Indien volgens de spelregels een blauwe kaart getoond moet worden: Eerst fluiten voor de overtreding, vervolgens de rode kaart tonen, kort overleg tussen de scheidsrechters en vervolgens wordt de blauwe kaart getoond.
19. Wanneer de scheidsrechters twijfelen of er wel of niet een rapport moet worden opgemaakt, wordt altijd een blauwe kaart getoond.
20. Tegenstanders een straf "aansmeren" is onsportief gedrag en wordt daarom progressief bestraft.

Gevechten aan de cirkel

1. Het gevecht aan de cirkel wordt direct aan het begin van de wedstrijd opgepakt. Pak elke halve kans om duidelijk te maken wat wel en niet geaccepteerd wordt. Er wordt niet afgewacht wat de spelers willen en dus wordt niet eerst gekeken hoe de wedstrijd verloopt. De scheidsrechters bepalen de kaders. De ingezette lijn wordt vervolgens de gehele wedstrijd doorgezet.
2. Wees je bewust van de positie van de verdedigers en de cirkelspelers voordat het gevecht begint. De speler die het eerst op de juiste plek staat, "bezit" deze plek.
3. Als de positie van de verdediger correct was voordat het gevecht begon, kan er nooit een 7-meterworp voor het betreden van het doelgebied door deze verdediger worden gegeven. Er moet wel een 7-meterworp worden gegeven als er een of meerdere verdedigers door de cirkel "bijsluiten".
4. Het gevecht aan de cirkel is voornamelijk de taak van de doelscheidsrechter; de DS kan namelijk zien wie de eerste overtreding maakt.
5. Om de juiste beslissing te nemen, is het essentieel dat je het volgende weet:
 - a. Wat is er gebeurd?
 - b. Waarom is dat gebeurd?
6. Duwen in de rug van de cirkelspeler die dit niet verwacht, wordt direct bestraft met 2-minuten.
7. Het sterk vasthouden van de cirkelspeler, zonder enige intentie om in balbezit te komen, wordt direct bestraft met 2-minuten.

Uitstraling en Communicatie

1. De scheidsrechters vormen een team met de secretaris, tijdwaarnemer en waarnemer en stralen dat naar buiten uit. Er is regelmatig oogcontact tussen de VS en de officials achter de wedstrijdtafel.
2. Bij elke team time-out komt 1 van de scheidsrechters naar de tafel voor contact.
3. Aan het fluitsignaal herkent men de zwaarte van de overtreding.
4. Gebaren zorgen voor heldere communicatie met publiek en spelers en coaches. Deze moeten voor iedereen zichtbaar en duidelijk zijn. Niet bij elke overtreding is echter een gebaar noodzakelijk. Zij worden alleen gegeven wanneer een situatie niet helder is of wanneer de scheidsrechter extra communicatie noodzakelijk vindt voor bijvoorbeeld de acceptatie van de beslissing.
5. Communicatie met spelers is kort en alleen maar verduidelijkend / de-escalerend. Scheidsrechters accepteren korte respectvolle opmerkingen. Scheidsrechters accepteren geen lange discussies en / of herhaaldelijk gemekker. Wegwerpgebaren worden nooit geaccepteerd. Net als ophitsende gebaren dan wel uitroepen naar het publiek.
6. Het is slechts (incidenteel) aan 1 speler tegelijk toegestaan om uitleg te vragen aan de scheidsrechters. Elke 2^e speler die dit tegelijkertijd doet, wordt progressief bestraft.

Bankgedrag

1. Scheidsrechters en waarnemers communiceren kort en slechts ter verduidelijking met official A, indien noodzakelijk de-escalerend
2. Waarnemers kunnen ook kort in contact zijn met de andere officials.
3. Slechts 1 official mag staan. Wegwerpgebaren door de bank worden nooit geaccepteerd. Net als ophitsende gebaren dan wel uitroepen naar het publiek.
4. De coach die constant in woord en gebaar duidelijk maakt dat hij het niet eens met de beslissingen van de scheidsrechters, wordt progressief bestraft.
5. Het is coaches toegestaan om incidenteel uitleg aan de scheidsrechters te vragen. Wanneer een coach dit constant doet, wordt hem duidelijk gemaakt dat dit niet is toegestaan. Bij herhaling wordt de coach progressief bestraft.
6. De coach die openlijk vraagt om bestraffing voor de tegenstander, wordt zelf progressief bestraft.
7. Als een van de officials tijdens een team time-out naar de scheidsrechters loopt om iets te vragen of te zeggen, dan wordt deze official progressief bestraft.
8. Indien spelers niet voldoen aan de voorschriften m.b.t. kleding en hars, wordt official A progressief bestraft.
9. Als een team niet op tijd terug is voor aanvang van de 2^e helft, wordt official A progressief bestraft.

Bijlage B

Het toepassen van de interpretaties vraagt kwaliteiten en competenties waarover een goede scheidsrechter moet beschikken. In deze bijlage wordt beschreven welke dit zijn.

De scheidsrechter (is in staat):

- A. Volgens de scheidsrechters visie van het NHV te fluiten
- B. De wedstrijd haar eigen tempo te laten bepalen, maar >
- C. Bepaalt de kaders waarbinnen (progressief) mag worden gespeeld
- D. Onderkent en acteert op de 1^e overtreding en niet op het vervolg (m.u.v. eventueel noodzakelijke progressieve bestraffing).
- E. Beschikt over een meer dan gemiddelde spelregelkennis en kan deze in een fractie van een seconde toepassen.
- F. Is fit genoeg om ook aan het eind van een (hardloop) wedstrijd beredeneerde beslissingen te nemen.
- G. Heeft voldoende kennis van de wedstrijd reglementen van het NHV om als vraagbaak te kunnen dienen voor clubs en publiek.
- H. Vooraf te bepalen welke risico's wanneer op gaan treden en anticipeert o.a. door het kiezen van een juiste positie.
- I. Beschikt over voldoende zelfreflectie om een beargumenteerd gesprek aan te gaan met collega's, rapporteur e.d.
- J. Is onafhankelijk vanuit zijn rol als scheidsrechter. Woonplaats, sekse en soortgelijke argumenten zijn niet van belang voor de inzet van scheidsrechters.
- K. Maken gebruik van social media op een wijze die niet tot discussies leidt en de onafhankelijkheid niet in de weg staat.
- L. Vriendelijk te zijn, zonder vrienden te worden. Er is een respectvolle, maar zakelijke relatie tussen scheidsrechters en spelers / trainers e.d.
- M. Met inzet van gebaren, signalen en optreden beslissingen te verkopen.
- N. Te onderkennen welke factoren een rol spelen in de beslissingen / reacties van een speler tijdens de wedstrijd.
- O. Beslissingen te nemen die iedereen verwacht.
- P. Is een onberispelijke en representatieve vertegenwoordiger van het NHV.
- Q. Is in staat de impact te bepalen op het vervolg in de wedstrijd van een beslissing (actie, dan wel geen actie)
- R. Zijn individuele competenties optimaal in te zetten.
- S. Heeft overwicht (dwingt respect af) waardoor zijn beslissingen snel worden geaccepteerd.
- T. De scheidsrechters zijn zelf verantwoordelijk voor hun eigen ontwikkeling. Zijn actief en nemen initiatieven om zichzelf te verbeteren

Niet iedereen beschikt over dezelfde kwaliteiten en competenties en heeft daarmee hetzelfde plafond.

Hierom wordt onderscheid gemaakt in profielen:

- Internationale Scheidsrechters
- Nationale Top scheidsrechters
- Nationale subtop scheidsrechters
- Talenten
- (Wedstrijdsport)
- (Breedtesport)

De criteria en spelregels zijn in de basis voor allemaal hetzelfde. In hoeverre de scheidsrechters dit daadwerkelijk kunnen toepassen, bepaalt in welke groep zij kunnen komen. Hiervoor is een matrix gemaakt die weergeeft in hoeverre de scheidsrechters de criteria kunnen toepassen. Deze matrix is in een aparte Microsoft Excel sheet vastgelegd.

Wijzigingen

Ten opzichte van de vorige versie (1 september 2018) zijn onderstaande zaken gewijzigd:

- Nummering toegevoegd voor verbetering van de leesbaarheid.

Algemeen

- Toegevoegd: punt 10 betreffende het verhinderen van de snelle beginworp
- Toegevoegd: punt 11 betreffende het droog- en/of schoonmaken van de bal

Aanvallende fouten

- Toegevoegd: punt 1, 2 en 3

Passief spel

- Toegevoegd: punt 5 betreffende een blessurebehandeling

(Progressieve) bestraffing

- Verwijderd: Bal in het gezicht van de keeper vanuit een volledig vrije positie
- Verwijderd: Overtredingen in een break-out
- Toegevoegd: In principe geen gele kaarten na de eerste helft (punt 3)
- Toegevoegd: In principe geen gele kaarten na een doelpunt (punt 4)
- Uitgebreid: punt 6 betreffende kort lichaamscontact
- Aangepast: punt 11 betreffende het vastpakken van de voet van de aanvaller
- Uitgebreid: punt 14 betreffende de "long step"
- Toegevoegd: punt 15 betreffende een bewuste beweging naar een speler die in de lucht hangt
- Toegevoegd: punt 20 betreffende een straf "aansmeren"

Gevechten aan de cirkel

- Toegevoegd: punt 1 t/m 7

Bankgedrag

- Aangepast: punt 5 betreffende het gedrag van de coach
- Toegevoegd: punt 7 betreffende gedrag officials tijdens een team time-out